

UNIVERSUL LITERAR

**ABONAMENTUL
LEI 2,60 ANUAL**

Abonamentele se fac
numai pe un an.

COLABORATORII ACESTUI NUMĂR:
Mestugean, E. Lovinescu, N. Pora, Victor Eftimiu, Corneliu Moldovanu,
Sylvio Leon în Iliescu, Victor Anestin, V. Demetrius,
George G. Cristescu, etc., etc.

ANUNCIURI

Linia pe pagina 7 și 8
—BANI 20—

ASASINAREA REGELUI GEORGE AL GRECIEI

MORTII CU MORTII...

- ROMAN -

Barba înțeles că i spusese preotul; mai făcă o rugăciune apoi plecă îndreptându-se spre casa din care de dimineață plecase așa de fericită, și pe care simțea, că mai curând sau mai târziu, avea să părăsească.

Hugues, din ziua când avusese ciudatul capriciu a imbrăca pe Jeană cu una din rochiile moartei, încerca să o mare deziluzie.

Voind a vedea pe acelle două femei într-o singură, asemuirea lor scăzuse. Atât cât fusese departe una de alta, cu ceața mortei între ele înșelăciunea îl era cu puțință; prea apropiate, diferențele apărură.

Asemuirile se găseseră în totdeauna în linii și în tot. Dacă cauți cu cîndînțul, totul diferă. Hugues, observă că el însuși își schimbase felul de a privi, și confruntându-și o îngrijire mai amănunțită, invinsă pe Jana, crezînd că se schimbase.

Bine înțeles, ea avea aceiași ochi, dar, cum ochii sunt oglinda sufletului, probabil că un alt suflet răsărea astăzi, în locul celuilalt pe care îl văzușe până aci, în echil moartea.

Jana, până aci dulce și rezervată la început, acum, din ce în ce, se arăta ea, intimitatea o făcuse să-i reia apucăturile ei ușoare și vesela zgomoatoasă, pe care o împriștează prin casă, toată ziulică.

Hugues, găsește toate aceste apucături fără distincție, cu toate că venea mereu la cănsa, căutându-și priunde oglindirea, care vedea bine că îl scapă. Ce seri plăticoase, și frumete! Simțea că are nevoie de acel glas pe care îl sorbează, dar în același timp suferă prin cuvintele ee auza.

Jana, începea și ea să se plătise.

Acum, când el venea seara, nu o mai găsea acasă, căci se întorcea prin târg după târguri. Mai vreme și peste zi, nu e vorba, dar și adesea nu o găsea; ea șea, căci nu-i placea să stea acasă. Hugues știa bine că nu are nici o prietenie; unde se ducea dar? O aștepta, însă, pe totul că nu-i placea să stea singură, să plătăcească imprejurimii penă se întorcea ea. Era îngrijorat, trist, temându-se de prietenie ce i se aruncă, piezișe, și apoi ceața posămoșă a ulițelor din Bruges, ce răsuflă.

Luceru cumă, pe străde se vedea foarte mulți femei bătrâne. Hugues abia se uită la ele, mormântă să la întâmplare, îngăduindu-lă de vechea lui durete și grijile prezervativei lui, apoi mașinalicește să intreagă, iar la Jana, care îl nu venise să-i spui.

Își reîncepea plimbarea, se întorcea, sta pe loc, apoi fără să bagă din de seamă, ajungea acasă la el, se tuncește, se așeză pe un fotoliu, încercând să rămână; dintr-o altă momente, îmbarcat în adăuga sănătate, cuprins de tăcerea recetă, ieșea din nou.

Hugues se simțea recositor, dorind să-i vadă chipul se întrepte iar înspre locuința Janei, aproape de casa ei, apucat însă de băntuirea singurăției, și fiindcă-i ficea că iar nu o găsește acasă, nu mai vrea să o vadă.

Ploaia îl ishea în obraz; Hugues se simțea din nou slabit. Si iar se găndeau la Jana. Ce ficea ea, afară din casă pe această vreme? Acum se găndeau la moartă...

Si acă ce devinse oare? Așa săracul ei morând... Campanile și florile ofilite...

Acum că Jana închise și se întărișa aceiași una ca moarta, chiar Hugues însuși reîncepea să fi și el că totuști semenii lui.

Ei simțise că se schimbă, pe când ficea plimbările acelle singurățee prin strădele desarte ale orașului

Bruges. Acum nu mai putea să seadă singur în casa lui, singurățatea îl însășiță. Eșea acum aproape în fiecare zi, la întâmplare, nesigur de Jana, nesigur de propriul său sentiment.

O iubea el oare? Si chiar ea, ce nepăsare său ce trădare ascundea?

Hugues suferă ingrozitor, din zi în zi neasemănarea se accentua; chiar la fizic, nu-i mai era eu putință să-să mai facă iluzie. Chipul Janei se înăsprișe, părea obosită; începuse să se pedreze, cum ficea pe scenă, și da cu roșu pe obraz, pe buze și se negrea la ochi.

Hugues, o rugăciune de atâta oră să se lase așa că era mai frumoasă, dar Jana îl rădea batjocoritoare îl făcă. El își amintea de moarta, că era de blajină, și ce cuvinte frumoușe îl erau după buze; în zece ani de viață comună, nu se certase în nici o zi.

Diferența dintre cele două femei se arăta acum, în fiecare ză nu mult. O! nu, moarta nu era astăzi. Această învederă îl scăpa, căci se prima ori ce scuză a avut, a cărei naizerie începea să se vadă. El fu rușine de el însuși, nu mai cîntă să cugeze la aceea pe care o plănuiește atâtă, și în față căreia începea să se simă vinovat.

In saloul în care se eternizau amintirile ei, alia dacă mai intră, turburat, zăpădit, în față portretelor, care — săr și zis — că îi moastră. Suyita de păr se odihnea sub capucul de sticla, aproape prăută.

Mai mult ca oră cănd îl simțea sufletul pierdut: apăsă, că și sună din casă îlă, în acela și Janei, altăzii de chipul ei cănd nu era Hugues, căcuprinză de secrete, de româșcă, de dispreț de către el însuși, cănd venea în casă cînd îl să vînă îl moștenitor; nimic îl venea azi să devină pe care le schimba în moment; ba mâine, ba nu mai înține; suntemu Barba nu mai știa cum să-să facă treburile casei. Tristă și îngrijuită, ficea mereu la rugăciuni pentru stăpânul ei.

Se aduceau zilnic note și facturi cerând sume enorme pentru camăriturile ce le ficea acasă femei; Barba, care le primea în lipsa stăpînului și rămăneau încremenită: totuști îngăduiți se tempe, obiecte pe care îl doamna pe credit, urmă și slăbiciuni de cănd amantul ei și prim îngăduitorul orașului, un teatrul măritat, cheltuind din găsă moștenitor.

Hugues căuta în toate capățile și, că nu îl simțea de la seamă de suferințele ce ficea el pentru cănsa. Dîn ce în ce, lipsea și mai mult de acasă, cănd căndă, ziua întreagă, nu mai da pe acasă, și seara asemenea; amândouă întâlnirea cu Hugues, și seara întregă făcute scurte, și preferințele de alegorii, era ușoară relații ce îl făcuse; acum avea prietenie. — Nu poate trăi mereu singură.

Ahă cănd, și spose că se întâlnise noroia-să, care trăia în Lille și despore care nu-i vorbește nică odată nimic. Trebuie dar să se ducă, și lipsă mai multe zile. Când se întoarcește început același manej; vîrstă împriștită, lipsă, eșără, un du-te-vino, un flux și reflux de care existătă lui Hugues era agățată.

La urma urmei, sfârșit prin a avea ceva bănueli, pândă, se duse sorbie, să dea tărucoale de jur împrejurul casei sale, fantomă de noapte în acest Bruges adormit.

Cunoșcu în sfârșit peripețiile prin care trece un suflet în durere, un om îndrăgostit la pândă, supraveghind toate mișcările dragei lui.

Acum nu mai era vorba de moartă, ci de Jana, ale cărei forme îl înfățișa în felul cu incetul, și pe care tremură să nu piardă

Da, o iubea pe ea însăși, de vreme ce era gelos, și suferea.

Suferea până la lacrimi, când o supraveghia, serile pe ploaie; și o păndeală mereu plimbându-se în lung și în larg, pe uliță, vorbind singur ca un somnambul, cu totă ploaia mărună, cu toată zăpada, în stări, o adevărată întristare dezolată a lucrurilor...

Ar fi voit să afle, să limpezească, să vadă...

O! ce durere! și ce înțelegere avea, acea femeie de-i făcea atât rău, pe cînd cîntă, — cea bună, moartă, — părea că se ridică în noapte, în timpul acelor clipe supreme și îl privește cu ochii înduioșați ai lunii!

Hugues nu mai era prost; surprinsese minciunile Janei; și fu lămat pe deplin, cănd acasă îl curgeau pe ploaia, după cum e obiceiul în provincie, seriseră anonime, cărti poștale pline de insulțe, de ironii, de amâname asupra modului cum era îngelațat. I se spuse și nume, dovezi. Iată unde îl adusește această legătură cu o femeie în spate care, fusese astăzi, de o căză atât de dragă, pentru el, la început. Dar cum să se mai ridică în cînd îl se vîntă la vîntă îlă, nu trădește să-i facă gres mare mănușă, căci bătrâna cum era, potrivit încă o menajare, nu face schimbător de lăsat. Îi sfîrșit, găsește cu vîndere blâzne și încărcături. Apoi, căci nu găsește el; și zică că el este destul de bogat, și dacă va mori, de ce să nu-i sănătate ei a verăea lui, — adică încăpătă să se cumpere; întrerupse episoade prea dese, că să-l închidă pe Hugues.

Cu cîteva cuvinte, îl liniștise, îl cucerise, și tot el era acela care în ochii ei era cel nedomin, și poate prea cînd se făcea o menajare!

— Jana profită de acea neîntelgere; ea pricepea, în ziua aceea, ce putere avea asupra acelui bătrâna, care se înnebutinase de ea.

Cu cîteva cuvinte, îl liniștise, îl cucerise, și tot el era acela care în ochii ei era cel nedomin, și poate prea cînd se făcea o menajare!

— Jana profită de acea neîntelgere; ea pricepea, în ziua aceea, ce putere avea asupra acelui bătrâna, care se înnebutinase de ea.

Cu cîteva cuvinte, îl liniștise, îl cucerise, și tot el era acela care în ochii ei era cel nedomin, și poate prea cînd se făcea o menajare!

— Jana profită de acea neîntelgere; ea pricepea, în ziua aceea, ce putere avea asupra acelui bătrâna, care se înnebutinase de ea.

Cu cîteva cuvinte, îl liniștise, îl cucerise, și tot el era acela care în ochii ei era cel nedomin, și poate prea cînd se făcea o menajare!

— Jana profită de acea neîntelgere; ea pricepea, în ziua aceea, ce putere avea asupra acelui bătrâna, care se înnebutinase de ea.

Cu cîteva cuvinte, îl liniștise, îl cucerise, și tot el era acela care în ochii ei era cel nedomin, și poate prea cînd se făcea o menajare!

— Jana profită de acea neîntelgere; ea pricepea, în ziua aceea, ce putere avea asupra acelui bătrâna, care se înnebutinase de ea.

Cu cîteva cuvinte, îl liniștise, îl cucerise, și tot el era acela care în ochii ei era cel nedomin, și poate prea cînd se făcea o menajare!

— Jana profită de acea neîntelgere; ea pricepea, în ziua aceea, ce putere avea asupra acelui bătrâna, care se înnebutinase de ea.

Cu cîteva cuvinte, îl liniștise, îl cucerise, și tot el era acela care în ochii ei era cel nedomin, și poate prea cînd se făcea o menajare!

— Jana profită de acea neîntelgere; ea pricepea, în ziua aceea, ce putere avea asupra acelui bătrâna, care se înnebutinase de ea.

Cu cîteva cuvinte, îl liniștise, îl cucerise, și tot el era acela care în ochii ei era cel nedomin, și poate prea cînd se făcea o menajare!

— Jana profită de acea neîntelgere; ea pricepea, în ziua aceea, ce putere avea asupra acelui bătrâna, care se înnebutinase de ea.

Cu cîteva cuvinte, îl liniștise, îl cucerise, și tot el era acela care în ochii ei era cel nedomin, și poate prea cînd se făcea o menajare!

— Jana profită de acea neîntelgere; ea pricepea, în ziua aceea, ce putere avea asupra acelui bătrâna, care se înnebutinase de ea.

Cu cîteva cuvinte, îl liniștise, îl cucerise, și tot el era acela care în ochii ei era cel nedomin, și poate prea cînd se făcea o menajare!

— Jana profită de acea neîntelgere; ea pricepea, în ziua aceea, ce putere avea asupra acelui bătrâna, care se înnebutinase de ea.

Cu cîteva cuvinte, îl liniștise, îl cucerise, și tot el era acela care în ochii ei era cel nedomin, și poate prea cînd se făcea o menajare!

— Jana profită de acea neîntelgere; ea pricepea, în ziua aceea, ce putere avea asupra acelui bătrâna, care se înnebutinase de ea.

Cu cîteva cuvinte, îl liniștise, îl cucerise, și tot el era acela care în ochii ei era cel nedomin, și poate prea cînd se făcea o menajare!

— Jana profită de acea neîntelgere; ea pricepea, în ziua aceea, ce putere avea asupra acelui bătrâna, care se înnebutinase de ea.

Cu cîteva cuvinte, îl liniștise, îl cucerise, și tot el era acela care în ochii ei era cel nedomin, și poate prea cînd se făcea o menajare!

— Jana profită de acea neîntelgere; ea pricepea, în ziua aceea, ce putere avea asupra acelui bătrâna, care se înnebutinase de ea.

Cu cîteva cuvinte, îl liniștise, îl cucerise, și tot el era acela care în ochii ei era cel nedomin, și poate prea cînd se făcea o menajare!

— Jana profită de acea neîntelgere; ea pricepea, în ziua aceea, ce putere avea asupra acelui bătrâna, care se înnebutinase de ea.

Cu cîteva cuvinte, îl liniștise, îl cucerise, și tot el era acela care în ochii ei era cel nedomin, și poate prea cînd se făcea o menajare!

— Jana profită de acea neîntelgere; ea pricepea, în ziua aceea, ce putere avea asupra acelui bătrâna, care se înnebutinase de ea.

Cu cîteva cuvinte, îl liniștise, îl cucerise, și tot el era acela care în ochii ei era cel nedomin, și poate prea cînd se făcea o menajare!

— Jana profită de acea neîntelgere; ea pricepea, în ziua aceea, ce putere avea asupra acelui bătrâna, care se înnebutinase de ea.

Cu cîteva cuvinte, îl liniștise, îl cucerise, și tot el era acela care în ochii ei era cel nedomin, și poate prea cînd se făcea o menajare!

— Jana profită de acea neîntelgere; ea pricepea, în ziua aceea, ce putere avea asupra acelui bătrâna, care se înnebutinase de ea.

Cu cîteva cuvinte, îl liniștise, îl cucerise, și tot el era acela care în ochii ei era cel nedomin, și poate prea cînd se făcea o menajare!

— Jana profită de acea neîntelgere; ea pricepea, în ziua aceea, ce putere avea asupra acelui bătrâna, care se înnebutinase de ea.

Cu cîteva cuvinte, îl liniștise, îl cucerise, și tot el era acela care în ochii ei era cel nedomin, și poate prea cînd se făcea o menajare!

— Jana profită de acea neîntelgere; ea pricepea, în ziua aceea, ce putere avea asupra acelui bătrâna, care se înnebutinase de ea.

Cu cîteva cuvinte, îl liniștise, îl cucerise, și tot el era acela care în ochii ei era cel nedomin, și poate prea cînd se făcea o menajare!

— Jana profită de acea neîntelgere; ea pricepea, în ziua aceea, ce putere avea asupra acelui bătrâna, care se înnebutinase de ea.

Cu cîteva cuvinte, îl liniștise, îl cucerise, și tot el era acela care în ochii ei era cel nedomin, și poate prea cînd se făcea o menajare!

— Jana profită de acea neîntelgere; ea pricepea, în ziua aceea, ce putere avea asupra acelui bătrâna, care se înnebutinase de ea.

Cu cîteva cuvinte, îl liniștise, îl cucerise, și tot el era acela care în ochii ei era cel nedomin, și poate prea cînd se făcea o menajare!

— Jana profită de acea neîntelgere; ea pricepea, în ziua aceea, ce putere avea asupra acelui bătrâna, care se înnebutinase de ea.

Cu cîteva cuvinte, îl liniștise, îl cucerise, și tot el era acela care în ochii ei era cel nedomin, și poate prea cînd se făcea o menajare!

— Jana profită de acea neîntelgere; ea pricepea, în ziua aceea, ce putere avea asupra acelui bătrâna, care se înnebutinase de ea.

Cu cîteva cuvinte, îl liniștise, îl cucerise, și tot el era acela care în ochii ei era cel nedomin, și poate prea cînd se făcea o menajare!

— Jana profită de acea neîntelgere; ea pricepea, în ziua aceea, ce putere avea asupra acelui bătrâna, care se înnebutinase de ea.

Cu cîteva cuvinte, îl liniștise, îl cucerise, și tot el era acela care în ochii ei era cel nedomin, și poate prea cînd se făcea o menajare!

— Jana profită de acea neîntelgere; ea pricepea, în ziua aceea, ce putere avea asupra acelui bătrâna, care se înnebutinase de ea.

Cu cîteva cuvinte, îl liniștise, îl cucerise, și tot el era acela care în ochii ei era cel nedomin, și poate prea cînd se făcea o menajare!

— Jana profită de acea neîntelgere; ea pricepea, în ziua aceea, ce putere avea asupra acelui bătrâna, care se înnebutinase de ea.

Cu cîteva cuvinte, îl liniștise, îl cucerise, și tot el era acela care în ochii ei era cel nedomin, și poate prea cînd se făcea o menajare!

— Jana profită de acea neîntelgere; ea pricepea, în ziua aceea, ce putere avea asupra acelui bătrâna, care se înnebutinase de ea.

Cu cîteva cuvinte, îl liniștise, îl cucerise, și tot el era acela care în ochii ei era cel nedomin, și poate prea cînd se făcea o menajare!

— Jana profită de acea neîntelgere; ea pricepea, în ziua aceea, ce putere avea asupra acelui bătrâna, care se înnebutinase de ea.

Cu cîteva cuvinte, îl liniștise, îl cucerise, și tot el era acela care în ochii ei era cel nedomin, și poate prea cînd se făcea o menajare!

— Jana profită de acea neîntelgere; ea pricepea, în ziua aceea, ce putere avea asupra acelui bătrâna, care se înnebutinase de ea.

Cu cîteva cuvinte, îl liniștise, îl cucerise, și tot el era acela care în ochii ei era cel nedomin, și poate prea cînd se făcea o menajare!

— Jana profită de acea neîntelgere; ea pricepea, în ziua aceea, ce putere avea asupra acelui bătrâna, care se înnebutinase de ea.

Cu cîteva cuvinte, îl liniștise, îl c

Ecurile săptămânei

Peninsula balcanică continuă a fi într-o stare cahotată și mai pomenuită.

Nu numai că pacea nu se arată prea apropiată, dar chestiunica se complice și mai mult printre noi și divergență, da astăzi date între Muntenegru și Austro-Ungaria.

Microscopul regal a lăsat suscetibilitatea imperiului Austro-Ungar printre serie de fapte care au produs divergență.

Așa sunt urmării susținutării în regiunile ocupate de muntenegreni. Crucea Roșie austriacă din Scutari a fost transformată în ruine, în războiul austriac a fost scos afară din peregrinările legilor maritime internaționale, iar echipajul maltrat, etc.

Toate aceste incidente pare să fi anumite create pentru ca Austria să-și piardă răbdarea.

Ce se vor și ascunzând sub provocările făcute de Muntenegru și de greu de precizat.

Marile evenimente răsărit din incidente neinsemnante, ca și fapta dintr-o scânteie.

Să doresc ca intererat sporirea acestor papuci ce se eliberează Muntenegru sunt trase de Rusia, situație devine cu totul ingrijitoare.

Lumea s-a săturat de multă răzbă, Sângel vărsat o infiorădă. Comerțul suferă ingrozitor. Speranța tuturor e într-o apropiere închisă a păcii. Daca, contrar acestor expectanțe, ar izbucni și un răzbăt între cele două imperii, ar fi o adevarată calamitate pentru progres și civilizație.

Să sperăm, totuși, că bucurările nu vor ajunge însă de departe și că suscetibilitatea Austro-Ungariei nu va menajată.

Să sperăm deusemenirea că conferința de la Petersburg va da o înțeleaptă soluție divergenței noastre cu Bulgaria satisfăcând pe deplin cerințele României.

Diferite cauze au întârziat întrunirea conferinței. În primul rând, întârzierea a provenit în urma schimbării ambasadorilor francez și italian din Petersburg.

Așa dar la Silistra și astăzi de curând.

Comerțianții de băncuri și sportive și-au sănătatea războiului lor congres la Silistra.

Va fi primul congres românesc să se desfășoare la orașul lui Mircea retrocedat României.

Săm că se va bca la acest congres!

dată divergență româno-bulgăr intrat în stare mai acută, corespondenții străini de ziare au și început să vină la noi.

După d. Barzini a venit d. Parsy, de la „L'Echo de Paris” iar Marti a sosit d. Vico de Montegazza de la „Corriere della Sera” din Milano.

Despre d. Montegazza am mai auzit prilejul să vorbim în aerul revistă. El spunea că și un mare filolog, care, în aceste imprejurări grele pentru ţară, și-a ridicat găsul sănă autorizat spre a arăta opiniei publice europene dreptatea revendicării României.

Ceea ce a făcut d. Montegazza în Italia, d. Parsy a făcut în Franță.

Sub impresia primelor victorii bulgare, e adeverat, întreaga opinie publică europeană era entuziasmată pentru bulgari și prevedea oare și cum în îndărătină să chiar cu indignare corurile noastre în ec primește rectificarea granitelor dobrogene.

Acum, presa europeană și-a reevenit în fire și și-a dat seamă că se pronunță în necunoștință de căză. Ziariștii eminenți ca d-nii Parsy și Montegazza au contribuit mult la o astfel schimbare imbrăcutătoare,

și d. acela, d. Parsy a fost astăzi de

sărbătorit la noi. D. Montegazza va fi, în rândul său, sărbătorit. Sperăm că va pleca de la noi cu impresii și mai frumoase și va lupta cu un ardor și mai mare pentru drepturile României.

A pledă pentru România însemnată, a pledă cauza îndărătină. și e inadmisibil, ca în anumite momente singele să nu elocuiesc și înțeleale să nu propună brodată la naștere surori.

Mestugean.

BOSFORUL

— Note de călătorie — de E. LOVINESCU

...Bosforul...

Cine nu doresc să vadă Bosforul?

Poetul e inspirat de florile imaginării ce sunt risipite pretotindeni aici; pictorul caută joacile vii ale apelor, răsăritul inflăcărat al soarelui de după dealurile Asiei și comună de beteala a amurgului în spatele Constantinopolului; cercetașul trecutului vine să vadă locul, unde atâtă vreme s'a jecat firele soarelui noastră: Fenerul. De anilor durești, iar noi, călători obînuiti, mergem în căutarea limonii voioase, a mării albastre și a priveliștei lor zămbitoare.

Stau pe marginea vaporului și, desigur, Bosforul dinainte, închid ochii pentru a mai vedea încă odată Bosforul de odinioară. Bosforul romanic al cărui citite era România.

Zăvorile caicele aurite sunt să leagănă rândul. Dintre unul din ele, un chip de femeie răsare, învăluitor în foregea, se inspiră. Tresor.

Pos marea luciose haimic, părând un yachmak înșicator de sub care se văd tremurări de ochi albastri, inspiratoare chemări ale cadănelor lui Oceanie.

Privilegia se schimbă. O lumină albă, apoi o desfășurare de case așezate pe un potevnă. Lumina multă se îngrădește, astăptând tremurarea unei ballete într-o logă aurita. Quadrigete pornește: bluze albastre și verzi se umflă în vânt. Tăceră. Mii de piepturi și-o sprijină răsuflare. Un șopot. O cunună de aur e pusă pe fruntea favoritului de însuși împăratul. Lumina se strecoară acum sgomotoasă pe mitile străiate ale orasului, pe sfântul Cesarul trevei romându prețuire europeană și proteoperană...

Total atipică în tăceră. Orasul e o pată negră; numai colo spre Marmora, în palatul Endișit, o frunte albă se pleacă olosită, gândindu-se la năvășurile Barbarilor din nord și ale Persilor din Răsărit...

...Istoria își văză cornul aduceștilor aminte. Chipuri încărcate vin pe rând. Văd fesurile roșii ale soldaților lui Mahomed și Hlea, năvășind pe cotine și pe Constantin căzând lingă spărtura zidurilor, cu față îndreptată spre dușmanii, cum se cunoscă moștenitorul slavesc românesc. Văd pe Cuceritorul în goana roialului, încindu-și loc cu intagialul printre copii și femei ce se adăpostește la umbra altăriului Sfintei Sofiei. — În timp ce preotul care slujea se topă ea o umbrelă în zidul gros al bisericii, pentru a invia zice legenda — când crucea va bătrui semiluna.

Și atunci nu întreb:

— Vedem noi vreodată ceia ce este cu adevarat? Sună lucrurile așa cum ne par nouă?

Le privim cu inimișii ochi ce le au privit altii înaintea noastră, zugrăvindu-le, le privim sub lumina crescută a vremilor trecute. Peste această icoană plăsmuită de altii, se asternă apoi impresia noastră, amestecându-se la o laltă.

Port în mine Bosforul ideal. Bizațantul vârstei de miloc, Bosforul poeziei orientale al călătorilor, al poeziilor ce lău cântat, al lui Lamartine, Chataubriand, Theophile Gautier, Pierre Loti, Alexandri și Bolintineanu, și pe dânsul se adaugă

cu stângăcie priveliște vie ce se desfășoară de odată.

Nă apreciem de strămoșe...

Departate, bătrâna Asie cu dealurile pleșuwe, cu ziduri ruinate, cu un val de jale și pustiu, de cedală și parte, țărul European cu dealuri mărunte și înverzite.

Mergem înecă. Târnău se apreciază de noi; padurile se înțepăzesc; pe colisele galbeni se zăresc caprele ale căror clopoțe încep să se audă.

Casile par niste zaruri inspirate pe mal, gata să se arunce în apă ce le așteaptă.

Soarele se lăsă peste dealurile Turciel, fălcând în vârfuri o flămurdă străvezie. Malurile se largesc; apele scăpă din ingustimea strâmtoarei. În stânga se desfășoară albul Scutari, în dreapta, în amfiteatrul Constantinopol, ce lucește în razele piezzei ale soarelui...

Din depărtarea în care suntem: orașul pare curat și vesel, casele văruite, scilope, prin nemurătoarele geamuri. Minaret subțiri se răsucesc în aer.

Pe un țăpsan dintr-o bogată verdeță, un popor de pietre albastre.

E un cimitir, case pentru Turci, după cum se știe e un inspirator loc de precupință, îndemnând ideea morțel. Chiparoșii, cu desigur conul de verdeajă plac cu deosebire. Oamenii furnici pe cărăuze, câteva rochiuri și mai multă celoaie în amurgul inclinat.

Orasul pare un teatru antic.

Apreciez la noi palatele de marmură, după cum se știe e un inspirator loc de precupință, îndemnând ideea morțel. Chiparoșii, cu desigur conul de verdeajă plac cu deosebire. Oamenii furnici pe cărăuze, câteva rochiuri și de chiparoș, de lămaș, aceleși minaret subțiri — numai sus de tot, pe cea din urmă treaptă a amfiteatrului, se ridică diptre copaci, o întreagă cetate de zid Idiz-Kiese, care a văzut atâtea taine, acoperind sub piatra lui multă atâtea tragedii.

O DIATĂ

de N. PORA

Mai multe ani slujise cu credință la curtea boierească, bătrânel Simion argastul favorit al cucomului Mărăcine. Si de credință și supnarea lui de slugă îmbătrânată la casa străvechie a Mărăcinenilor mersese vestea peste tot.

Iar euconul Sandu Mărăcine, în ziua când, î-a rămas slugă favorită nevoiasă, lovitură de familiă,

— Ei atâi zice voi ce-i zice, dar de femei cinstiță și de slugă credințiosă trebuie să te doară sufletul.

Că, uite, eu am crescut în brațele lui Simion: el mă învățat să vorbesc, că murise băta mama înainte de a fi ajuns de o șchioapă, și tot el mi-a făcut înțâile jucării, tăind și scobind în scândurici fel de fel nădrăvăni, de jucării cu care mă moame și mă învăță cu singurătatea.

Așa de bine mă învățasem cu el, că la vremea scolioi, când mă luat băbaica să mă ducă la pension eñ zor-nevoie, „da vine și Simion?” și, de bine, de rău și trebuia să-mi fă-

găduiesc ce vreau, luând și pe Simion pe capă trăsurii, când am plecat la gară.

„Când mă am trezit numai cu băbaica în vagon și n-am mai zărit pe Simion nici nu poartă pe plâns, din care nu niciun sprijin decât când mi-a spus că vine Dumnezeu la oraș și Simion o să mă ia acasă de la pension.

„Așa am crescut și aşa am dus-o ană de zile, desmeritat și răsfățat de bunul meu Simion, care nu mai conținea cu povestile, mărturiile și ceea ce de unde l-a învățat.

„Născerea într-un fel de fel de snoave și povestii cu tot soiul de îbeliști și îsprăvi ce mă punea pe gânduri și mă silențiu să-l întreb adesea pe bătrân, ba că-i aia, ba aia, de-l puneam în grecă cumpără la tot pasul.

„Da tot deuna le aducea bine multumindu-mi euriositatea de colț și săracul său pildă ce mă punea pe gânduri.

„Bătrânul său măriș și când a văzut bătrânu să începe să se săvârsească și în sufletul meu păr-johul iubirii. — atunci am înțeles și mai bine ce sfetnic bun mi-a dat Dumnezeu, dacă n-am avut parte de părintu.

„Nu luat odată la vânăt, cum umbilici amândoi și a început să-mi spună că în lumă și în sunte de străvechiunea nașilor orase și de primăjile ce ajin căile timurilor cu multă puțină.

„Să atât mă bătut capul și mă dăscălit că, în cele din urmă, nu să mă năcăjesc de bietul moș suduindul:

— Da dumneata ce te-amesteci și ce-mi îndragi atâta! Că o fi sătind și că ceea, nu mă duc în străinătate cu degetul în gură.

„Iar meșu! — Nu te surpăru cu conașule, că eu te spun pe șleaui, ca omul prost, neumbiat până scoli, că eu gând rău nu-l spun nimic, martur mi-a Dumnezeu!”

„Si se închină moșul, tacând apoi mălc. Am umbilici multă vreme cînd și de pușcă și de vânăt și de tot. Si în cele din urmă, după ce mi-am rănduit toate de plecare, a doua zi l-am spus răposatului unicului Gligore: — Eu iau pe Simion cu mine.. Că: „Ce esti nebun? Umblă cu mocântul său cu tine, ca să ebeltuiști mai mult... Si nu știu mai ce mi-a spus.. Eu „Nu, și nu iau pe Simion”.

„Si l-am dus la Paris și mi-a prins bine credința lui, că din multe încurcături mă seos și odată mi-a scăpat viață”.

„Iar acu, că-i gata să-l ia Dumnezeu, uite mă doare inima și mi-e ca și cum aș pierde pe tata său pe mama, atâta mi-e de drag unchiul astă care mi-a fost sfetnic în viață...”

Simion își dăde dulul puține zile după ce-l lovise damblaua iar în ceasul morții desfășură dintr-un sipeț o hârtie în care bătrânu își facea diata, lăsând moștenitor peste tot a-vutul lui, — o lină de păduve cu înălțări și ogor de muncă, starea lui rămasă de la părinți — pe cuconul Sandu Mărăcine, „copilul nașu de suflet” cum seria moșul în slova lui întrumurală de octogesan.

Iar după aceea, dormindu-și somnul în tihnă la umbra nucilor unde dădăcise și dăscălige pe cuconușii orfan. Moș Simion rămasă de povestea în tot ținutul, știindu-se și povestindu-se viața lui ca aceea a unui sfânt.

PULBERE DE IDEI

Noă-născut. — O operă al cărei autor e adese ori anonim.

Orator. — Un ac magnetic: deviză întruna.

Pozitie (interesantă). — Sera în care se desvoltă fructul dragostei.

Protecție. — Ascensorul celor, cari nu pot urca scara domnitășilor.

Sofronie Ivanovici

SCRIITORII NOȘTRI

D. E. LOVINESCU

ÎN SLUȚBĂ...

— Din carnetul unui vechiu reporter —

de VICTOR EFTIMIU.

„Omul propune și Dumnezeu dispune!“ Mă gândesc adeseori la vorba aceasta atât de vechie și văd că e de adâncă.

Oare de ce nu se simplinse dorințele unui om și de ce nu s'allege nici praful dintr'un vis care te-a frâmanat luni întregi?

Mă uit în jurul meu și văd că dobjăi cum învață limiștit, mă uit și la nevastă, care caută să adoarmă fetiță și mă întreb:

Așa îmi săurisem eu idealul? Așa credeam eu acum zece ani, că o să sfârșească înțialul deceniul al veacului XX-lea?

Iată-mă tată a trei copii, — eu care nu vream să mă însoță niciodată. Iată-mă proprietar de case, eu care nu mi-ai fi închipuit nică odată ca să-mi schimb odăia de boenii de la hotel Dacia. Iată-mă șef de birou, — eu care visam o viață de vesnică prihegie eu care credeam că voi muri cu carnetul de reporter în mână! — ...Acum, e prea târziu ca să iau de la cap. Iar ca să regret, nu mă prea trage inimă... Sunt mulțumit cu viața tinerită pe care o duc și de năr și teamă că într-o bună zi, vr'o trăsură să-mi calce copiii său că o să-mi răcească fetiță, — aș și deplin fericit. Si când am vreme și chef, chem nevasta și bătăii și le povestesc ce făeam eu când aveam două-zeci și cinci de ani, când am fost reporter la „Ziarul Capitală“.

Nevasta se îngrozește de minunățile mele, iar băiatul cel mijlociu, Alexandru, ascultă nemîșcat și tressare: cine știe, poate că din el va iesi cel mai bun reporter din țara asta!..

Se povestesc de spânzurați și omorâți pe cari îl vedem la două, trei zile, de focurile cari pustiau într-o vreme București. Am văzut eu multe lucruri, căt am fost reporter. Toată viața n-am aflat atât, că atunci! Cutreeram mahalalele cele mai depărtate ale Bucureștilor cu tovarășul meu Felix. El mă iniția în tainele mestesugului imi recomanda subcomisari și-mi spunea cum să

mă port cu pungeașii de la marginea orașului.

De câteva ori pe săptămână ne abăteam pe la căte un spital, unde fusese „transportat copilul în agonie al sinucigașului“ sau „eroina dramei de la gara de Nord“.

Orizonturi noi, neașteptate, mi se deschidea. Capitala astă atât de prozaică, netulburată parcă de nici o întâmpinare emoționantă, și arăta față ei adevărată.

Atâtaea drame inchide neîncetat rubrica „Faptelor diverse“.... Afără de teajghetarul romantic său de guvernanta sentimentală, puțini se uită la ultimele coloane din pagina III-a unei gazete.

Acolo, la „Intâmplări din Capitală“ se inchide totușii ce aș Bucureșteni mai interesant. „Sinuciderea din strada cutare“, „Crima unui nebun“, „Cadavrul misterios“, sunt clișee vechi în dosul căror se ascunde o dramă, totdeauna nouă în desfășurarea patimilor.

Eterna poveste a feliei inselate, care sfâșie cu vitrioi față amanuntului; tragedia visătorului neîubit, care într-un amurg de toamnă se spânzură de un castan, la sosea: romanul casierului care pierde la cărți averea publică și sfârșește cu tamplă afumată și găurită de un glonț; — vesnicul cântec al adulterinilor omorâți într-o noapte de iarnă, de soțul reînțors fără veste; dure-roasa dramă și văduvei care inchide ferestrele, aprinde un manga!, și adioame, ca să nu se mai scoale, în mijlocul copiilor bolnavi și nemânăcați: moartea tainică a unui frate, în ajunul deschiderei unui testament, — toate astea și atâta altele, se repetă atât de des, că nu-i mai vine să cercezeți amânuntele. Armele răzbunării sunt aceleași.

Si totușii, ce interesantă e pregătirea încațată a dramei, chinurile susținute ale celor care măine vor fi înținși pe o masă de morgă; sau vor fi asvârliti în chilia unei temniță.

Numără clipele decând mortul celui sub ochi să intâlnit cu vinova-

tul pe care-l descoase judecătorul de instrucție. Veți primi firul unei povestiri totdeauna nouă, îl vei deține încet și voi găsi înodări surprinzătoare. Te va uimi nouitatea unui amânunt.

Chipuri de melodramă, alături de oameni dintr-un roman bun, te vor pune pe gânduri. În familia unui atât de prozaic funcționar de minister, în stărsă căsnicie a unui băcan, vei găsi tresării de suflete neobișnuite.

Drama atât de vechie în liniile generale, are abăteri care uimesc pe cel mai indemnatic nuvelist.

Acolo unde nu e vorba decât de fatalitatea oarbă, un scriitor realist va copia pagini uriașe.

Un foc grandios, siluetele pompierilor pe acoperiș, căderea unuia, zdrobirea lui de pavaj, în față mulților de ochi ingrozit, prăbușirea unei case vechi, peste o familie adormită, cadavrul unuia inecat, descoperit după o săptămână, în fundul Teilor, un lucrător cu mâna simulsă de curea unei mașini; un cal speriat de automobil, năvălind pe ular, răsturnând copiile, sfârșind trăsura legată de el, o bătrâna călcată de tramvaiul electric — și toate accidentele atât de stereotip transcrise în conica poliției, se perindează în viața unui reporter, fără să lase urme mai adânci... E atât de obișnuit că...!

Reporterul e fericit să știe „la ce oră s'a întâmplat nenorocirea“, „care sunt victimele“, și „de ce sunt specante de scăpare“. Apoi își bea capuținărul cu o liniște eternă, gândindu-se cum ar face să scape de cutare „serviciul de minister“.

Tiu minte cum ne invoiseră cu Felix să facem un roman din misterile Bucureștilor. Propunerea o săcuse el:

— Il scriu amândoi... Eu aș scrie trei fasciole pe săptămână, iar d-ta, fiindcă ești mai Tânăr, aș scrie patru, — și aș împărtășii căștigul. Să vezil ce bună afacere! Am începe acțiunea de pe vremea lui Gavril Buzatu, ultimul călău al Moldovei și am ajunge până azi. Am studiat toate crimele celebre din ultimii ani. Am vorbit eu cu șeful siguranței să ne pună condițele poliției la dispoziție — și pe deasupra, am face și o descriere pitorească a Bucureștilor. Ce zici? Frate, nu vezil cum se înmulțesc romanele trăduse? Toată lumea citește „Îsprăvile lui Henric Antoniu“ și „Crimele inchiziției“. De ce nu l-ar citi și pe al nostru? Il zicem „Aur și sânge“ sau „Cavalerii roșii“! hai?

— Nu e rău titlu! Eu zic să-l botezăm „Sodoma și Gomora“, sau Cavalerii roșii, roman din crizetele Bucureștilor. Dar „Cavalerii roșii“, cine-ar fi să fie?

— Nu știu! Il găsim noi!... imi răspunse Felix, surâzând. Ar fi un fel „maffie“ care se luptă cu toții eroii din roman. În urmărirea lor, am avea prilej să descriem unghere necunoscute dăle Capitalei și am da de rostul tuturor crimelor miste-rioase. Să nu crezi că e ceva neserios! Am eu documente... Putem face ceva feare interesant. O icoană a Bucureștilor în a doua jumătate a veacului trecut, cu bătăile de la poliție, cu infiriparea spitalelor și a morților, cu obiceiurile cari dispar, ale mărginenilor. Editorul îl găsesc eu!...

...Peste câteva zile Felix vine cu ochii strălucitori de bucurie.

— Ce e? — zic — aș găsit editorul? Felix se posomoră.

— A? pentru roman? Nu, altceva: Mă las de reportaj!...

— Cum așa?

— Am fost numit subprefect în România!...

...Intâi m'am indignat. Apoi, m'am obișnuit, zî cu zî cu ideia că cineva își poate trăda meseria; și m'am obișnuit atât de mult în căt, eșu însumi m'am lăsat de ea, ca să ia un slujbă grăsă și ușoară.

Acum, de căte ori îl întâlnesc pe Felix, rădem de departe, unul la cel-

lalt și în de „Bună ziua“, începem cu următorul dialog invariabil.

- In gazetărie ajung orice...
- Cu o condiție...
- Care?
- Să ieșă din ea!...

ARTIȘTII NOȘTRI

D-soara FLORICA CRISTOFOREANU de la compania lirică Grigoriu

Cronica muzicală

Concertele Kreisler. — Concertul simfonic

Dragostea pentru muzică se fură sează pe zi ce trece în sufletul publicului nostru; diferite grupuri muzicale în frîntă, altele în formare, artiști și compozitori cari se ridică, un public care primește cu ardoare orice încercare mai reușită în domeniul muzicii, ne dovedesc că și la noi, Euterpe va fi reîntronată la locul de frunte pe care și l-a cucerit între muze.

Orchestra ministerului sub conducerea d-lui Dînicu, c., desigur promotoarea acestui început de activitate muzicală: probleme bine alcătuite ale concertelor sunt menite a însufla publicului deliciile muzicii clasice, formându-i o cultură muzicală superioară.

Competiția muzicală a publicului nostru a atrăs și în această sesiune pe coșifile concertelor apusene pe un Capet, un Fleisch, un Stirinski un Kreisler și a primit cu atât entuziasmul încă i-am auzit pe totii întraturisind că așa reușit, aci la noi adevărate triușuri; da, aci la noi așa fost îmbrățișat cu sinceritate, aci la noi unde spiritul critic, unde pedanteria nu a ajuns să coplesească încă în muzică avânturile de sinecăntuziasim, la noi muzica e încă pașină iar nu un motiv savant de educație estetică.

În stadiu actual de cultură muzicală, publicul e impresionat de evocările sunetelor, nu și de mijloacele de realizare cari sunt de domeniul ariid al științelor muzicale.

Așa spre exemplu, publicul nu se vurează pe Debussy pentru că îl cunoaște școală specială, pentru că aprofundează savantele pasagii de „quinte mărite“ dar pentru că susținul îl e mișcat de evocările fizice, obsedante ale compozitiei lui. Publicul simte nu judecă, acest criteriu natural nu trebuie disprețuit în critica unei compozitii, căci după cum spune Weber, marele muzicant: „obiceiul a arătat că părerea generală a publicului e de cele mai multe ori cea dreaptă“.

Săptămâna muzicală a fost de data aceasta, bogată în concerte reușite.

Kreisler, marele violinist, alintătul centrelor muzicale ale lumii, să

decis să cucerească și publicul nostru: concertele lui vor rămâne evenimente, ce nu ușor se vor sterge din sufletul celor care au avut fericierea să-l asculte.

Toate calitățile inerente ale marior artiști, se contopesc pentru a realiza o execuție genială.

Compozițiile vechi sunt favorizate de marea virtuos, care le redă suavitatea clasică, seninătatea și finețea, care le caracterizează: melodiile de Couperin, Dittesdorf, Pugnani, Padre Martini toate din secolele XVII și XVIII, au fost interpretate în mod ideal.

Publicul nostru poate regreta că nu i s-a oferit ocazia să-l admire cântând cu orchestra, unul din concertele mari: de Beethoven sau poate cel de Brahms. În convorbirea pe care am avut-o cu marele artist, îmbucurătoarea promisiune că va reveni la noi, cred că va încanta pe toti.

Concertul simfonic săptămânal ne-a prezentat o compoziție de valoare, uvertura *Didone*, a Tânărului nostru compozitor, d. Alfred Alessandrescu.

Compoziția aceasta, deși este străbătută de același mod original de a compune al modernilor, are totuși multe momente de inspirație melodică.

Orchestrarea impeccabilă, coloratură atât de variată, usurința cu care sunt întrebuițate mijloacele instrumentale atât de numeroase pe care studiul actual al muzicii nu le oferă, fac din compoziția d-sale o operă valoroasă a orchestrelor moderne.

Sufletul sbuciumat al *Didonei* a neînțit câteva clipe în compoziția d-lui Alessandrescu: e rezultatul cel mai lăudat pe care îl putea obține un compozitor Tânăr. Programul variat ne-a prezentat pe lângă o cunoștință simfonică de Mozart, — interpretată cu mult adevară, — și o schiță simfonică de Paul Ducus, compoziție care se relevă prin originalitatea inspirației, prin orchestrarea curioasă și neașteptată.

Sylvie

NOUA FAMILIE REGALĂ A GRECIEI

Noul rege al Greciei și familia sa

In tacere, un glas...

de CORNELIU MOEDOVANU.

In grădină, la Flora, față 'n față la masă, oșii doi prieteni își sărbătoresc ușurează fumând pendelete. Nu s'au văzut de mult, și ca să-să poată povesti toate, au prelungit cina până târziu, în răcoarea noptii... Printre gratiile de fier, se zăresc lanternele automobilelor care gonesc pe asfaltul șoselei sfărâmând tacerea și a burind aerul limpede cu nouri de fulgi și miroșuri aspre.

Căteva trăsururi cu coșurile trase, luncă pe sub pomii din marginile în trapul cădențat al cailor. În cuprinsul fiecareia se începe său se sfârșește o poveste de iubire...

Pe alei, în ritmul firesc al pașilor, un glas rostește versul unui cântec, — dar răsunetul, din ce în ce mai stins, se pierde suspinător sub umbrare:

*Pe vremuri un flăcău era,
Tralilali-tralilala...*
*Pe vremuri un flăcău era,
Iubea pe cine nu-l iubea,
Tralilali-tralilala...*

— Te aduci aminte, Iancule?... rosti Tandrea, și încheind fraza cu un gest, arătă o pereche de îndrăgostiți care pluteau în ritm ușor pe potecă.

Cellalt zâmbi, adăogând:

— Nu zic, dragă Tandrea, o fi frumoasă viață în București, dar eu sunt tare mulțumit în orășelul meu din fundul Moldovei... Acolo seara, pe la zece ceasuri, toată lumea e culcată. Mănușii și dormi bine, et encore quelque chose... Nici zbucium, nici necazuri, și pe lângă că te-alegă cu sănătatea întreagă, mai poți strănge și ceva parale...

— Tu, și străngător! Piss!... Să te creadă cine te-o crede Iancule... t'Sii, astă-mă plăcu...

— Nu zic că pot ajunge milionar, dar ceva-ceva... Iacă, cu mi-am clădit casă, am plătit toate datele tăi, și mi-am scăpat și moșia de ipotecile care nu se mai isprăveau. Cunoscăt-pe tata, era strănic de chehulitor. Dacă m'aș fi potrivit lui, n'o mai scoteam la capăt... Noroc de nevastă-me, care e sătă bună...

Tandrea holbă ochii:

— Care... nevastă?
— Păi, sunt insurat. De trei ani. Am și-un băiat.

— Insurat? Si eu să nu aflu nimic!...

— De, putea și tu să mă îl incureți cu ale tale, să știu barem pe unde te mai află. Cât așa fost la Paris, nimeni nu ți-a putut să de urmă...

Tandrea turnă vin, și prietenii ciocniră.

— Bravo, Iancule!... Așa dar, te-ai ținut de cuvânt, și-ai luat-o pe Loty, pe „blonda” din Belvedere...

Iancu râse în silă:

— Credeai... pe... Loty?...

Tandrea rămase uluit.

Se uită lung la prietenul său, ros de băutură și rotunjit de bun trai, neștiind ce să credă. Un singur gând îi se lămuri în minte: „Loty!... N'luase de nevastă pe Loty... Săraca Loty... dragă de ea... Ce să fi făcut? Pe unde-o mai fi acum?...”

Își aduse aminte repede, icoane fără sări din viața lor de student, pe care locuiau împreună o cam-

ră cu două paturi în strada Belvedere. De atunci... a trecut adesea oră pe-acolo, dar casa nu mai e să dărămat...

Alături de el, pe sală, stătea Loty. Era amplioată într-un magazin. Avea ochii verzi și părul ca rugina. Frumoasă fată! Un singur cusur: El plăcea să se imbrace în roș... Da, da, îi plăcea să se imbrace în roș...

Tandrea se îndrăgostit nebun, dar Loty nu-l iubea. Iubea pe un altul... și acel altul, astă în formă că era chiar Iancu, tovarășul de cameră. Suferi grozav, dar nu arăta nimic...

Din pricina aceasta, prietenii se despărțită. L-a lăsat pe Iancu singur, cu dragostea lui...

Tandrea întrebă cu ochii în lacrimi:

— Dar copilul?

— A murit. Puiu!... După o pauză lungă:

— Si... Loty, pe unde acum? Iancu desenă cu degetul, pe față de masă semnul crucii.

— Am scris tatil zece de scrisori, arătându-i incurcătură. I-am lămurit că trăiam de doli și cu biata fată, că era o datorie de onoare, în fine... i-am trimis fotografia lui Puiu ca să-l înduioșez, dar tata, drept răspuns, mi-a trimis banii de drum, chemându-mă acasă, sub cuvânt că e bătrân, și că n'are cinoarengi de moșie, iar lui Loty, am aflat în urmă, i-a dăruit un cek de două mil de lei.

Tandrea întrebă răstătă:

— Si ea, a primit?

— Ba bine că nu. N'avea incetro. Doctori o găsiseră tuberculoasă, și-i trebuia banii să se caute. Se îmbolnăvise de supărare. În același an, odată cu ea, muri și copilul... Nu zic, la început mi-a fost greu, am suferit mult, dar în urmă m'am deprins, și cu vremea am uitat-o...

Luț Tandrea și clocoea pieptul. Nepăsarea cu care Iancu povestea, îi infierbânta săngele de mânie și desgust: „De ce n'avușese el norocul să fie iubit? Ar fi fost bine de amândoi: El ar fi avut pe lume un rost, iar dânsa n'ar fi rămas fără adăpost... Si Doamna... căt ii era de dragă... Ce folos însă...”

— Să plătim Ian-cu-le... bombăni Tandrea, cu glasul schimbat. E târziu.

— Da ce al frate?

— Nu mă simt bine...

— Vezi, nu-ti spuneam că, aerul astă de București... Nu zic, o fi frumoasă viață în Capitală, dar...

Si pe când Iancu își isprăvea fraza tipică, Tandrea, cu capul în pământ, ca după un mort, cugeta aiurea, cu gândul în lacrimi:

„Săraca Loty!... dragă de ea!..”

Apoi, în ritmul obosit al mersului, își repetă sicsi ecourile canticului din depărtare:

*Pe vremuri un flăcău era,
Tralilali-tralilala...*

*Pe vremuri un flăcău era,
Iubea pe cine nu-l iubea,*

Tralilali-tralilala...

Un compozitor român

Tânărul Alfred Alessandrescu, autorul uverturii «Didona» executată cu succes Dumineca trecută de orchestra ministerului instrucției.

oo

Domnii abonați sunt cu insinuă rugați ca, ori-ce reclamația său schimbare de adresă să de săcătă, să atenueze banda cu adresa d-lor, care este lipită pe fie-care ziari.

ADMINISTRATIA

oo

Biletul de loterie

Sagagii se opresc în mijlocul drumului ca să-și frece palmele frigătoare, să-și repeză brațele; dreptul în stânga, stângul în dreapta. Sagagi intrau prin casile oamenilor, lăsându-și la ușe slăinile de pe mustări, cădeau cu nasul pe la bancărie și întărziu, aprinzându-și tigara, înaintea flacărilor și în mijlocul bucătărilor encluze. Aveau prilejuri destul de să se mai incălzească și să schimbe o gură, o vorbă, cu cine le aduceau bură. El, vizitul de la tramvai, nu mai cobora de pe platforme vagonelelor. Să acolo de gară, vacanță cu hătjurile în mână, suflat de visori din toate părțile, ba și pe deșupt.

Birjarii, în malotele lor calde, păreau adevăratii boeri pe King's nehorocitul de la cîrmă tramvaiului. Birjarii, se opreau, când îl răzbucă gerul, în față ademenitoarelor căciunii, și cereau în grecă multă de băut. Cine să fie, poate că de multe ori beau chiar pufoii fierătă, care înduce raiul în păștice să te facă să împărtășii pe stradă în îngrijorat ierniei, călăuzi de aburi săt neori.

Lui Vlaicu îl venea de multe ori, asteptând să se apropie de coșință, să cărmească dobitochea la dreapta, în loc de stânga. El era multă moșie de biotă că, și se găndeasă să slujbe-lui, adică la frăță și la nevastă sa. Tare-i era dor să meargă așa, ca ori care om, pe jos, pe pământ; sănătatea tot vizitului era să moarcă, să poată întoarce la stânga, la dreapta, că birjarii! Vagonul lui vecinie pe aceleasi ţine se încreză, deoarece băluț vântul tot din față, cu ploaie și cu grindină.

Îl se părea lui Vlaicu că nici nevastă-sa nu pînse necazurile lui și că și ea, ca totă lumea săracă, era mai fericită decât el. Si cum în inimă lui nu avea destulă urmă, pentru că e lumea de moare, pe Saftă o ură căde odată; eu tot veninul strâns sub bicele visorului, eu tot amarul adunat din nepăsarea oamenilor. El, soție lui, nu și-a dreptuit să fie mai fericită decât el, tocmai pentru că era al lui. Să-o încreză sănd la adăpost și desfășură de căldură sobol și de aburi! Bucătării, curățind pe finelele fulgi, căzănd sau căzând.

Vremea îl găsea tot așa, vizitul la tramvai, bătând mereu cu piciorul clopoțel asuzător, făcă să fie o buătățire în talpă, mare săturiu. Si omul supărăt nu i se năzăreau nici o licărire, trăsătură ca într-o păclă deasă ca funigera.

Și intă că aude și el de loteria Statului, de căstiguri amaseștiene, căstiguri de sunte de mulți de lei, mulți de căstiguri bătrănite oricărui, chiar oamenilor aşa de nevoiași en Vlaicu, vizitul la tramvai! Astăzi îl vrea o smecărie a oamenilor bogății, a celor taci și mărt.

Nu cint ei nebuni să ne lase să pe noștă să să ne imbogățim! Cine să le mai robească în fel și chipuri, dacă nu noi, prostimea?

— Nu se poate! spuse nu știu cine despre loterie: e supraveghiată de stat.

Vlaicu bătuse mai tare clopotul, să-l înjunghe bătătura până la înimă și răspunse:

— Pară stator! cine-l face? eu și dumneata? El! tot eu!

Dar prea de multe ori a auzit Vlaicu vorbindu-se la spatele lui despre loterie. Eru că se apropiea felinăreala pe stradă, multumită unui căstig de cincizeci de milii de lei, deschisese cofetărie în caleală. Ghivigieș un tău chigia, „care va să zică una părătie de jidă”, reflectase vizitul român, deschisese zărăfie, tot de pe urma loteriei.

Când s-a văzut Vlaicu cu un bilet în mână de clasa 1-a, a simțit că intră cu carul în inimă lui totușă bejă nădejdeli. În inelul lăcaș din pieptul vizitător să-țese lumina moare ca într-o sală de bal.

EU TE-AM VISAT...

*Eu te-am visat, iubito, în anii măi cînd tiner,
Um vîs din altă stolă, cu soță tanăroabil.
Vestea cea moașă înăuntru din cînd sfîrșită Vineri
Pe care doar poartă în vîs l'au băut.*

*Așa trăescă de-apoi în suflet-mă și nănuș
Din vîlătău de raze zămbind urmă aleu —
În ciudă-nă solitară, pe-aici pământ ce nume
Să o lumea de păcate să te întâlnescă e greu.*

*Am răsușit zădărnic o vîsă printre omuncă
Nădăjduind o clipă ciocna să-mă roxari.
O, dar cursa voință tu nu pot să te-avem
Cî te rește sănătă în ochi și ochiul e mar.*

*Să aș, spre iarmă vîsă, cu par cu și o finanță
Ce palădă să agăță tu cel mai trist devor —
Iubitorii nei cîntărește năi nănușă să răspundă
Căci lucul așă domnește și bătăll e iert.*

*Iadomă sănătă în păpușă-nă o lumea nouă se menjepe
De călător și răsușă, de armături și dor —
Nădăjdules răsușă en-a vîsă pături semper
Să găndul meu și domul tău en-un sărăcător...*

*Craiovenă că în vîsă vor fi și pătrăzine
Dină ochi de Fornarinei să mai dăruimă dor
În ochi Fornarinei căză pătrăzine
Să conțină atenția că totușă mi-e în zadar...*

*Răsușor dor de astăzi să duc o vîsă și gădă
Așa cum vîsă destulul ce astfel nu-a năvăsă —
Să nu sănătă cu o clipă în care se turnă
Ca un răsărit al pătrăzinei sublimi, meninjanus.*

*La ce de-aconță nănușă să nuă colind pînă vîsă
Ca și un Alăuternic? La ce sănătă colind
Când măry spore iarmă vîsă, înăuntru în casă,
Când sănătă ochiul nănușă în ochi și apără?*

*Trandu se sănătă suflă tu cel cu pînă multă suflă,
Uitaș, sănătă iubitor, tu ex-ă iubăt ești băsă.
Da-ți totul bucurie spore ultimul năsuflă
Să da-ți sănătă și suflă ducă pășă!...*

*Suna-ți poale-atală alarma năvăzătoare
Când, deslegat de lantul străinului pământ,
Senin și tu pluti-vă spore slăvile iubirii
Purtat, ca într'un leayām, pe aripi de vînt.*

*Atunci o Fornarinea îți e zâmboi arene
Din vîlătău de raze, cu ochi și căi mari, —
Atunci și tu simțește răsata dătore băsă.
La bregătul hău, în ceruri, pînă colindă salită!*

*Să-ținește tu ieră-vei femeilor din lume
Că și-au chidit speranțe pe tacul unui cal —
Le năi vîrte splendoarea ce și-an ales din spume.
Căzăndu-le duc harfe cerești în matrigal.*

*Căci temnișă de bulgări ce azi te încrezăză
Si steffetul și vîsă nu va mai fi atență
Când vîsă tu și nouă iubă steffetul rază,
Perechi cănd se vor pierde pe ale uitării buneză.*

Leonid Iliescu

deuăzece de lei, și ei nu aveau ce ce plătește chiria.

— Lăma văndut bărbete, spuse ea într-o seară. Pe cîndcăzea lea lei l'am văndut. Mi l'a cumpărat un domn în bătrânețea lui Zega.

— Bravo! nevastă! Zău că nu-nă pare rău! I-ai plătit proprietarului?

— Să așzădiminează mă înfruntă.

— Plătit!

Erau veseli amândoi.

La a zeasea tragere îar zev mare în trambăză asupra căstigătorilor, Vlaicu cîlgea de pe Bancă din trambăză o gazetă și o vîră în sân. După ce își îsprăveste treburile la direcție, întîndea gazeta sub un felinar și este. Numărul 3275 a căstigat 20.000 lei!

Vizitării să vizite la felinor să vadă dacă arde. Să scutură de slăbiță crinul care îi coplesesc și-a plecat răsar, spre casă. Cu căt se apropiă, furără erășten în sufletul lui. Nevinăță sa în nevorocise! Na deschis ușa a apart-o! În casă nu era nimic. Omul dela care cumpăra bilete fusese și spusește Saftă fericita veste. Femeia fugise la neamările ei, îngrozită de furără bărbatul pe care o socotea dreptă, și probabilă și ea de păreri de rău.

Vlaicu a spart tot din casă, tot din pînătă, ca să fie și mai sărac și mai erășit, dacă nu avușe parte de avutie.

V. Demetrescu

Convenții științifice

COMMUNICARE CU ALTE LUMI

Am vorbit în „Universul” mai zilele trecute, despre planurile ce s-au depus în păstrarea societății de fizici din Paris, cu privire la inventiunii unui aeroplân, cu ajutorul căruia să se putea ajunge până la lună în 48 de ore. Am arătat că nu s-ar putea întreprinde în prezent o asemenea călătorie. Dacă nu se poate face o asemenea călătorie acum, însemnă că nu se va putea face niciodată?

Nu. Aceasta nu se poate afirma cu siguranță. Acum căteva mii de ani numai sute de ani, ba chiar acum 50 de ani, multe din invențiunile moderne, atât de banale acum, ar fi fost privite ca minuni odinioare. A vorbi la sute de kilometri, ba și la mii de kilometri, a zbuta cu trenul peste văi și dealuri, a fotografiza, a zbură în aer ca pasările, a etc. etc., erau posibile ca lucruri imposibile și să le vorbim cu orice respect. Mai de înălțători, înțeleșteți, se laborează într-o fază de zeci de ani de experiență și sunt fericiti, dacă resping să mai inventeze ceva. Să inventeze mereu. Căci forte nu adă suportul de către. Orice electricitate nu a existat năvăză? De cînd venise lucește să slujește omul de ea. Să cîstește, nu și posă și altă forță, pe care acum doar le înțeleg, să nu le cunoscă de luc și pe care în vîsor le vîrte posă, fătăciușa. Gustave Le Bon ne vorbește de puterea instincțională, care dacă se poate să utilizeze ar face adăvărate minuni. Cred că apăl că inventările actuale, cele pentru aeroplane de pilori, vor rămâne aşa cum sunt? Dar acum căteva ani nici nu există metode pentru aeroplane, căci nici arătoare nu există.

Priu oricare, noi viațe multă și vom avea alte invenții, noi puternice, adaptate posă la cîteva săzile ce urmăresc înăuntru să se slăbească, dacă vor putea să transpărte bătăliile întregi.

Pe măsură ce omul va perfecționa metodele și în speciații modul de propulsie, se va găsi și din ce în ce mai multă lăcătușă în creșterea de a păra suprafața pământului, de a scăpa de gravitația lui, de a întreprinde o prelungireă pînă la unul din astrele cele mai apropiate. Cel mai apropiat e Luna, care ar fi foarte interesantă, dacă ar avea aer și apă, dar pentru că nu are, călătorul pământesc, trebuie să examină cu pînă în blocurile de granit, pustiurile

al lemnelor, cu polipodul plin de posibilități, ca o carte de cîțiffe.

După tragedie, clasă înăuntru, Vlaicu a avut un pie de amăndiuze. Dar nici înăuntru nu era departe: la clasa două căstigătorii sunt mai mulți. La tragediea clasei a două s-a sinătuit amăgii, a stat să judece mai mult. Verdictul presupunerii să-ă arăta călătorii, au rănit batjocoritorul vîsorul lui de basm, dar tot nădejdea a fost mai vănoasă.

In fiecare tură tăbăcarul să-ă cumpere alt bilet, căci pînă astăzi nu mai era bun de nimică. Îl pînăsește, îl privise, și îl desmierdase în legănul sufletului, în zadar, o lună de zile. Minună sărbătorește! Să biletul era tot mai secur. Ba iată că biletul să se facă înăuntru, la clasa cîțiffei. Pînă înăuntru era cu ochi și era sprăncenie. Avea dreptate Saftă. Nu vrea să te scapă din radă, sprăncene femeia.

În loc de un păhănuț, că să mai facă guri de petrecere, că păcaș multă vînt a îngrijit, Vlaicu bea acum o litră de răchiu, ba și două! Trecea o jumătate de an în amăgiere. Omul nu mai putea să credă în făgăduința biletului, a numărului îscusit.

Saftă vedea că Vlaicu să se sărbătește de bilete și că numai de rușine și le va cumpăra. El costase apreape

NOUILE MARI PREMII

ce se vor oferi de

ZIARUL „UNIVERSUL”

abonaților săi la tragerea din luna Mai 1913:

Lei 7.000 Lei

în bonuri comunale și la sută

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al cărui dormitor făcut pentru președintele nostru, de cel mai recomandabil depozit de mobilă de fier și bronz
Industria Metalurgică MARCU, bulevardul Elisabeta Nr. 8, București.

Jumătate Garnitură Mobilă

COMPUSĂ DIN: O CANAPEA, DOUĂ POTOIURI ȘI PATRU CAUNE.

O Oglindă venetiană. - O masă elegantă de mahon cu cristal. -

O frumoasă Lampă pentru afara. - O Masină de CUSUT p. mană

Toate acestea cumpărate de la marele magazin de mobilă MARCO DATTELKREMER, strada Carol Nr. 62, București.

Un Dormitor de 1.000 m fin

construit în mare fabrikă de mobilă de dame MARIN V. GANEA, strada Mihai Bravu Nr. 37 și strada Sfântul Nicolae Nr. 60—
Suduriile a Casei Victoriei Nr. 107.

UN GRAMOFON foarte elegant, cutie de stejar, cu piachete de metal și fin nichelat, cu 6 plăci duble, adică 12 capete.

UN FLAUT DE ABANOS, cu 12 clape, într-o cutie fină obosită cu catifea.

UNA VIDĂRĂ FINĂ cu arcuș și accesorii de rezervă.

Toate aceste cumpărate de la Marele Magazin de muzică Jean Feder, București, calea Victoriei 54, Furnisoriul Curței Regale.

UNA MADOLINA italiană, de palisandru, ornamentată, cu testiera prelungită, specială pentru concert.

UNA CHITARA cu mecanism.

UNA HARMONICA cu două rânduri, cu 19 clape și 4 butoane, burliful dublu, cu colțuri de metal.

Cumpărată de la Magazinul de muzică «La Harpa», București, strada Colței Nr. 5.

UNA JARDINIERĂ de argint de China, oxidată și aurită, cu 4 picioare și două mâneră, cu un cristal frumos slefuit.

UNA FRUCTIERĂ de argint de China, în parte aurită, cu talerul de cristal, gravat, broderie și slefuit, și o cruce.

UN SERVICIU PENTRU BERE, compus din o carafă și patru pahare de cristal, pe o tavă argintată cu două mâneră.

Cumpărată de la cunoscutul magazin de bijuterii J. Radivon, bulevardul Elisabeta Nr. 8 bis.

UNA PENDULA MODERNĂ de stejar ce se întoarce odată la 15 zile.

UN CEASORNIC DE AUR 14 karate, cu trei capace, frumos gravate și emailate, pentru dame.

UNA GARNITURA DE AUR 14 karate, compusă din o perche cercel, o broșă și un inel, toate cu pietre Simili, Briliant și Perle.

UN CEASORNIC DE BIROU cu călimără, formă modernă și frumos nichelat.

Toate acestea cumpărate de la cunoscutul și bine assortatul magazin «Ceasornicăria Colței», București, str. Colței Nr. 31.

UNA BICICLETA ELEGANTA «SPORT» cu roata liberă și frână automată prin contrapedalare.

UNA PUȘCA de vânătoare, cu două tevi, levile de otel, Bayard, din renomata fabrică de arme «Pieper-Bayard». Această armă are 4 zăvoare de sigurăță, teava stângă choke-bore și poate întrebunțuiat pulberea negră, căi și pulberea fără fum.

UNA CARABINA semi-automatică de mare precizitate «Pieper» cu tirul garantat precis.

UN REVOLVER SISTEMATIC.

Cumpărată de la marele magazin de arme S. D. Zissmann, furnisoriul Curței Regale, calea Victoriei Nr. 44, București.

3 CEASOARNICE DE AUR 14 karate cu căte 3 capace frumos gravate, toate pentru dame.

3 LANTISOARE DE AUR 14 karate, pentru dame.

3 CEASOARNICE de argint rusesc, cu 3 capace, p. bărbați.

3 CEASOARNICE DE ARGINT VERITABIL, cu 3 capace, pentru bărbați.

3 CEASOARNICE DE NIKEL, cu 2 capace, p. bărbați.

6 CEASOARNICE DE ARGINT «Marca Arpad», cu 2 capace frumos gravate, pentru bărbați.

6 CEASOARNICE DE METAL argintat, cu căte 3 capace pentru bărbați.

4 LANTISOARE DE ATARNAT LA GAT, de argint aurit pentru dame.

7 SPLENDIDE LANTISOARE de argint 800, p. dame.

UN SPLENDID CEASORNIC DE AUR 14 karate, cu 3 capace, foarte fin gravat, având și port-fotografie, pentru dame.

UN CEASORNIC DE AUR AMERICAN, cu 3 capace, pentru bărbați.

UN CEASORNIC DE AUR pentru bărbați, 14 karate, cu 3 capace, frumos gravat, având pe capac loc pentru gravură.

2 CEASURI SPLENDIDE DE ARGINT pentru bărbați.

UN CEASORNIC de metal, aurit pentru bărbați.

Afara de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din interesanta scriere «Memorile Regelui Carol I al României», sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului „Universul”, tipărite anumite pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleiași: Pe un an leu 18; pe sease luni leu 9.15; p. 3 luni leu 4.68.

Pentru a concura la premile de mai sus, abonații pe un an primesc 30 bonuri; cel pe sease luni 15 și cel pe 3 luni 5 bonuri. Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri, pentru tragerea următoare.

Administrația „UNIVERSULUI” nu întrebuintează incasatorii.

Plata abonamentelor se va face direct la cassa administrației ziarului, prin mandat postal sau în persoană.